

Egenkontroll av mc äldre än 40 år

Mc äldre än 40 år är besiktningsbefriade. För att detta skall gälla måste mc:n ha varit besiktigad och godkänd den 20:de maj 2018. Är Du osäker är det bäst att kolla upp Ditt reg.nummer på www.transportstyrelsen.se. Har Du ingen tillräckligt färsk besiktning så räcker det med en besiktning till för att komma in i besiktningsfrihetssystemet.

Tanken är inte att det skall vara fritt fram att åka på vilka trafikfarliga hojar som helst. Vid en polisbesiktning utmed vägen är det samma regler som gäller och Din egen säkerhet är lika viktig oavsett hojens ålder. Det är viktigt att olyckor beroende på brister i fordonet inte ökar på dessa besiktningsbefriade mc för att reglerna inte skall ändras tillbaka i framtiden. MHRF, som jobbat för att få dessa regler, ser därför gärna att vi betraktar det som ett förtroende som ägarna till dessa fordon fått. Därför måste ägarna själva kolla upp hojens skick, lämpligen varje vår. En checklista för sådan frivillig egenkontroll bifogas och nedan följer instruktioner och goda råd.

1 Ram, skärmar & bultförband.

Kolla att ramen inte har någon spricka och att viktiga bultar inte lossnat. Särskilt viktigt är att skärmarna sitter ordentligt fast. En framskärm som lossnar och hamnar mellan däck och väg är en mardröm.

2 Spårning.

Även om mc:n inte varit med om någon olycka är det möjligt att den inte spårar. Kedjan kan ha dragit bakhjulets kedjesida framåt eller man kan ha slarvat när man spänt kedjan. Enkel koll genom att titta på hjulen bakifrån. Noggrann koll med snöre eller absolut rak pinne.

3 Sidostöd / centralstöd

Kolla att stödet inte glappar och att mc:n lutar lagom mycket. Fjäder och infettning skall vara sådan att det inte hänger ner vid färd. Vissa lite nyare mc kan ha en kontakt som stoppar motorn om man försöker köra iväg med stödet ute. Kolla i så fall att motorn stannar om Du lägger i en växel och släpper kopplingen med stödet ute.

4 Styrlager.

Vrid på styret och känn om det hugger någon stans. Lyft sedan framändan (enkelt om man har centralstöd) och känn om det glappar.

5 Framgaffel.

Leta efter oljeläckage från packboxarna. Om det glappar gäller det att se om det är styrlagret eller bussningarna i gaffelbenen. Kolla även i gaffelkronan att bägge benen sitter lika högt monterade. Gaffelns stötdämpning kollas genom att gunga på framändan och känna att den inte verkar som en cykelpump. En provkörning kan också avslöja fel.

6 Hjullager fram.

Känn efter glapp i sidled genom att dra i hjulets ovankant. Har Du möjlighet att snurra på hjulet kan Du även lyssna efter missljud.

7 Hjulbalans fram.

Kraftig obalans kan man känna vid provkörning i lite högre fart. Är man riktigt noga kan man kolla att det går att ställa hjulet i vilken position som helst utan att det börjar vrida sig. Kräver dock att det löper obehindrat för att man skall se utan att montera ut hjulet. En idé kan vara att anteckna hur mycket balanseringsvikter man sätter på och var de sitter när man byter däck. Då kan man ju sedan kolla om alla sitter kvar.

8 Hjul fram, ekerspänning.

Kolla att ingen eker är lös, dels genom att känna på dem och även genom att slå med metall och lyssna på ljudet.

9 Däck fram.

Lagligt krav är minst 1 mm mönsterdjup på minsta stället. Kolla lufttrycket. Om det är ett äldre däck måste man leta noga efter ev. torrspäckor. Finns det pilar på däcket som visar rotationsriktningen kan man kolla att det är rätt monterat.

10 Broms fram.

Provkör och testa bromsarna. Känn efter att bromssköldar eller bromsok är ordentligt fastskruvade.

Trumbroms: Om bromsbanden är slitna kan man se på hur armen står när man bromsar. Går den mycket förbi vinkelrätt mot wiren kan banden vara slitna, förutsatt att det är rätt monterat från början. Kan armen vridas ens i närheten av 90 grader från helt obelastad kan excentern ställa sig på högkant och låsa hjulet! Kolla att wiren är hel, att spelet i bromsgreppet är riktigt och att det inte bottenar vid fullbroms.

Skivbroms: Om beläggen är slitna kan man ofta se från sidan med en ficklampa. Det brukar finnas en linje som markerar slitagegränsen. Bromsgreppet får inte botten eller kännas svampigt. Då kan det vara dags att lufta hydrauliken eller byta bromsslanger som blivit för gamla. Leta efter bromsvätskeläckor och torrspäckor och skador på slangarna. Kolla även nivån i behållaren. Om bromsvätskan sugit åt sig fukt brukar man kunna se på färgen. Skall vara ganska klar. Den bör bytas ungefär vartannat år. Pulserar handtaget när Du bromsar kan skivan vara skev.

11 Styre.

Kolla fästena så att alla bultar är dragna. Cliponstyren och andra som är svetsade bör granskas noga just i svetsarna. Vid lågt monterade styren får man kolla att det finns tillräckligt utrymme för en tumme mellan styre och tank när man svänger fullt. Handtagen får inte sitta löst så att de kan glida av.

12 Baksving.

Drag hårt i svingen i sidled för att kolla ev. glapp i svinglagren.

13 Fjädring bak

Se motsvarande för framändan, punkt 5

14 Hjullager bak

Se motsvarande för framändan, punkt 6

15 Hjulbalans bak

Se motsvarande för framändan, punkt 7

16 Hjul bak, ekerspänning

Se motsvarande för framändan, punkt 8

17 Däck bak

Se motsvarande för framändan, punkt 9

18 Broms bak

Se motsvarande för framändan, punkt 10

19 Kedja & drev

Vrid bakhjulet tills kedjan är som mest spänd. Skiljer det mycket är något drev ovalt.

Drag upp och ner mitt på kedjan och mät glappet. Vad det skall vara kan skifta, vanligen mellan 15 och 45 mm, beroende på mc. Det kan även variera om man mäter med hjulet på backen eller på centralstödet. Kolla i instruktionsboken.

Försök att lyfta kedjan från drevet längst bak. Går det att lyfta kedjan 3 mm är det bytdags för längesedan. Vissa japs-hojar kan ha en etikett med ett grönt och ett rött fält på svingen som visar när kedjan är slut. Är Du tveksam kan Du montera av kedjan och kolla noggrannare. Lagg den på plant underlag. Skiljer det mer än 2 cm på en meter (2%) mellan hoptryckt och utdragen, eller jämfört med en ny så är den slut.

Observera att det kan skilja mycket mellan olika mc och kedjor. Dessutom är det skillnad på "dags att byta" och helslut.

Drevens skick kollar man på om kuggarna är spetsiga eller böjda samt hur en rulle passar mellan kuggarna. Missa inte att också titta på växellådsdrevet. Ficklampa och inspektionsspegel (spegel på pinne) kanske underlättar.

Nej, det är inte kopplingen som slirar....

- 20 Bensintank.**
Kolla fastsättningen och leta efter läckor och rostangrepp.
- 21 Bränsleledningar.**
Leta efter läckor i kranar och slangar samt torrsprickor och andra skador. Slangar får heller inte ligga för nära varma motordelar.
- 22 Oljeläckage motor / växellåda.**
Leta efter olja där det inte skall vara olja. Extra viktigt om olja kan hamna på bakdäcket. Ev. utlopp från vevhusventilation får heller inte komma på däcket.
- 23 Strålkastare.**
Leta efter sprickor eller skador på glaset och rost på reflektorn.
- 24 Ljusinställning.**
Halvljuset skall vara inställt så att det inte bländar. Det får aldrig slå högre än att strålen hela vägen går 1% neråt. Utan instrument är det enklast att jämföra på plan väg med annat fordon som besiktigats. Från årsmodell 1984 skall det finnas en fungerande kontrollampa för helljus (vanligen blå).
- 25 Bakljus & skyltbelysning**
Två glödlampor i bakljuset från årsmodell 1984
- 26 Bromsljus**
Obligatoriskt från årsmodell 1975. Fram t.o.m. årsmodell 1976 räcker det med att den påverkas av bakbromsen.
- 27 Parkeringsljus**
- 28 Blinkers**
Obligatoriskt på mc från årsmodell 1975
Blinkande kontrollampa skall finnas om man inte kan se blinkers från förarplats.
- 29 Signalhorn**
Från årsmodell 1987 skall den vara godkänd enligt ECE.
- 30 Reflex bak**
Gäller från årsmodell 1985. T.o.m. årsmodell 1983 SP-märkt, därefter ECE-märkning (E).
- 31 Stöldskydd**
Styrlås eller liknande är obligatoriskt från årsmodell 1976.
- 40 Avgassystem / ljuddämpare**
Kolla efter rostskador och läckor i skarvar. Lyssna och njut.
- 41 Hastighetsmätare.**
Obligatorisk från årsmodell 1975. Den får aldrig visa för lite T.o.m. årsmodell 1980 är det tillåtet att den visar 10% för mycket. Därefter något hårdare krav. Kollas enklast om Du kör tillsammans med någon som har en bra mätare.
- 42 Ramnummer.**
Vi får hoppas att Du kollade att det stämmer när Du köpte hojen. Se bara till att inte måla över så att det blir oläsligt. T.o.m. årsmodell 1970, eller regbesiktigad 1971, kan det räcka med motornummer.

En checklista som man kan använda för att bocka av finns också att ladda ner om man vill spara anteckningar till nästa vår.

På baksidan av den finns utrymme för att göra en åtgärdslista "kom ihåg" på det som inte var bra.

Där finns också ett serviceprotokoll som kan vara bra för att spara lite anteckningar om vad som gjordes och när. Många äldre hojar rullar kanske så lite att det går många år innan vissa servicepunkter åter blir aktuella och då kan det bli svårt att komma ihåg utan anteckningar..

Listan är allmänt hållen och bör kunna användas till mer än Vincenten i garaget. Den är därmed inte modellanpassad, utan det är serviceschemat i handboken som gäller.